

OBSAH

Seznam zkratk	8
1. Úvod	9
2. Základní terminologie	15
2.1 Vymezení pojmu národnostní menšiny v meziválečném období	16
2.2 Vymezení národnostní menšiny v kontextu univerzální ochrany	18
2.3 Vymezení národnostní menšiny v kontextu evropské ochrany	20
2.4 Česká koncepce národnostní menšiny ve světle evropské ochrany	27
2.5 Aktuální problémy vymezení národnostní menšiny	32
3. Koncepční otázky mezinárodní ochrany národnostních menšin	35
3.1 Kontinuita a diskontinuita mezinárodní ochrany národnostních menšin po zániku Společnosti národů	35
3.1.1 Obecný rámec ochrany podle systému Společnosti národů	36
3.1.2 Petiční řízení ve prospěch národnostních menšin	39
3.1.3 Význam Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti pro ochranu národnostních menšin	42
3.1.4 Diskontinuita menšinové ochrany ve světle vzniku mezinárodní ochrany lidských práv	45
3.1.5 Kontinuita mezinárodní ochrany národnostních menšin	48
3.1.6 Selhání systému Společnosti národů?	51
3.2 Menšinové právo jako součást mezinárodní ochrany lidských práv	53
3.2.1 Roztříštěnost úpravy lidských práv jako problém mezinárodní menšinové ochrany	54
3.2.2 Menšinové právo a limity rovnosti	57
3.2.3 Ochrana národnostních menšin mezi pragmatismem a morálkou	62
4. Základy univerzální ochrany tradičních národnostních menšin	67
4.1 Ochrana národnostních menšin podle čl. 27 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech	67
4.1.1 Geneze ustanovení	68
4.1.2 Výklad ustanovení	70

4.1.3	Rozhodovací praxe Výboru OSN pro lidská práva	71
4.1.4	Realizace práv podle čl. 27 MPOPP v České republice	81
4.2	Ochrana národnostních menšin a další lidskoprávní úmluvy OSN	83
4.2.1	Úmluva o právech dítěte	84
4.2.2	Mezinárodní úmluva o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin	85
4.2.3	Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace	86
4.3	Politické a diplomatické nástroje OSN na ochranu národnostních menšin	93
4.3.1	Deklarace OSN o právech osob příslušejících k národnostním, etnickým, náboženským a jazykovým menšinám	93
4.3.2	Vybrané mandáty pod záštitou Rady OSN pro lidská práva	96
4.4	Ochrana národnostních menšin v rámci jiných univerzálních organizací	103
4.5	Případová studie: Nenávistné projevy proti národnostním menšinám v kontextu univerzální ochrany	106
4.5.1	Vymezení problému	106
4.5.2	Problematika nenávistných projevů v praxi univerzálních lidskoprávních orgánů	109
4.6	Shrnutí	114
5.	Evropský standard ochrany tradičních národnostních menšin	116
5.1	Počátky evropské ochrany národnostních menšin po druhé světové válce	116
5.2	Vývoj ochrany národnostních menšin v Radě Evropy po roce 1989	121
5.3	Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin	131
5.3.1	Charakteristika a struktura Rámcové úmluvy	132
5.3.2	Konkrétní práva podle RÚNM	135
5.3.3	Kontrolní mechanismus RÚNM	148
5.3.4	Hodnocení přínosu Rámcové úmluvy	151
5.4	Evropská charta regionálních či menšinových jazyků	154
5.4.1	Charakteristika a struktura Charty	155
5.4.2	Charta a menšinové jazyky v České republice	159
5.4.3	Konkrétní závazky podle Charty	164
5.4.4	Kontrolní mechanismus Charty	168
5.4.5	Vztah Charty a Rámcové úmluvy	170
5.4.6	Hodnocení přínosu Charty	175

5.5 Ochrana národnostních menšin v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	176
5.5.1 Jazyková práva	177
5.5.2 Svobodná volba příslušnosti k národnostní menšině	179
5.5.3 Menšiny a vzdělání	181
5.5.4 Odlišný životní styl a kulturní odlišnosti	190
5.5.5 Svoboda shromažďování a politická participace	194
5.5.6 Shrnutí: vliv EÚLP a judikatury ESLP na ochranu národnostních menšin v Evropě	200
5.6 Evropská komise proti rasismu a intoleranci	200
5.7 Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě	206
5.7.1 Vznik mechanismu KBSE a jeho fungování v období studené války	206
5.7.2 Vývoj ochrany národnostních menšin v rámci OBSE po roce 1989	210
5.7.3 Přínos Vysokého komisaře OBSE pro národnostní menšiny	213
5.8 Případová studie: Nenávistné projevy proti národnostním menšinám v kontextu regionální ochrany	220
5.8.1 Nenávistné projevy v judikatuře ESLP	220
5.8.2 Nenávistné projevy v monitorovací praxi poradního výboru	222
5.8.3 Hodnocení a perspektiva	226
5.9 Shrnutí	227
6. Ochrana národnostních menšin v rámci Evropské unie	229
6.1 Unijní ochrana národnostních menšin v historické perspektivě	229
6.2 Antidiskriminační právo EU jako nástroj ochrany národnostních menšin	238
6.2.1 Ochrana národnostních menšin a zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti	238
6.2.2 Čl. 19 SFEU jako základ antidiskriminační legislativy	241
6.2.3 Význam tzv. rasové směrnice EU	246
6.2.4 Výklad rasové směrnice v judikatuře SDEU	248
6.2.5 Čl. 21 Listiny základních práv EU	254
6.3 Pozitivní práva příslušníků národnostních menšin v právu EU	257
6.4 Ochrana národnostních menšin ve vnějších vztazích EU	260
7. Závěr	265
Seznam použité literatury	269